

Briefen

Brieven

Dat wat voorafgaat aan Dagboekeritis

Johannes
Arfman-Hoenderhock

Johannes Arfman-Hoenderhock

ISBN: 9789464358759

© Johannes Arfman-Hoenderhock september 2021

Brief 1

W***, 15 december 1993,

Beste PP,

De eerste woorden zijn er, na een zeer lange periode van schriftelijk zwijgen mijnerzijds. En, kan het haast nog mooier, de dag nadat mijn schrijfdool Gerard Reve zeventig jaar oud is geworden, om de pen weer in mijn nog bevende, klamme hand te nemen... Het lijkt wel zeventig jaar geleden...

Ik weet dat het niet zo fraai is, het is eigenlijk de eerste keer dat ik echt serieus in gebreke ben gebleven; overmacht, laten we het daar maar op houden, of doet het woord onmacht meer van zich gelden? Geenszins wil ik over deze woorden een 'monologische' discussie voeren (zoals dat in brieven kan), er zijn in de wereld meer verlichter en materiële zaken waarop ik mij met gebogen hoofd en kromme rug kan richten...

Bijvoorbeeld het feit dat jij vader gaat worden – hetgeen natuurlijk impliceert dat Irene moeder zal worden... Vanzelfsprekend is te noemen dat Irene de moeder zal zijn, alhoewel de term draagmoederschap ook tot de talloze mogelijkheden behoort... Ik weet bijna zeker dat die vlieger bij jullie niet opgaat, dus Irene zal ongetwijfeld moeder worden... Maar of jij de vader bent, is voor mij een vraag, en voor jou een wetenschap. Jij zult ongetwijfeld gegronde redenen hebben om daar zeker van te zijn... Maar, uitgaande van jullie goede en vooral brave katholieke opvoeding, die gepaard gaat met jullie normbeseffende en toch wel, ondanks alles, serieus te noemen levensinstelling, ga ik ervan uit dat jullie vader en moeder zullen worden van het onderweg zijnde kind (ik hoop vurig dat, als het een jongetje wordt, hij mijn naam zal dragen), en waarmee ik jullie met mijn ganser hart ende ziel feliciteer en geluk alsmede plezier wens...

****

W***, 20 december 1993,

Beste PP,

Ik weet dat het hiervoor geschrevene niet best is. Edoch, het is zo lang geleden, ik moest er nog een beetje inkomen. Hopelijk draagt de rest van de brief een hoger (amusements-)gehalte, ik zal er mijn stinkende best voor doen...

Hoe gaat het verder met jullie? Begint Irene al een kogelronde buik te krijgen? Ik neem aan dat ze zich af en toe misselijk voelt, blikjes vis met haar vingers uitlepelt enzovoorts... Tevens veronderstel ik dat jij in zo'n situatie, als een goed echtgenoot, haar troost en moed geeft, en haar door de diepe prenatale dalen sleept. Zwangere vrouwen zijn kwetsbaar en hebben, ondanks hun somtijds ietwat chagrijnige, kortlonterige houding, liefde en steun nodig. Het is tenslotte geen sinecure: elke keer vind ik het weer getuigen van een enorme natuurkracht dat zulk een (weliswaar nog minuscuul) mensje door zulk een nauwe opening naar buiten komt ploppen. Wat dat betreft dank ik de kansberekening dat ik geen vrouw ben; op gezette tijden vind ik het al pijnlijk om een dikke keutel ter omvang van een braadworst of courgette naar buiten te moeten persen door die nog kleinere, minder rekbare opening dan waarop ik net zinspeelde... Moeder Natuur is mij goedgezind geweest: zij heeft mij niet gestraft door mij als vrouw op deze aarde te zetten, en daarvoor ben ik haar eeuwig dankbaar. Amen...

Gisteren, zondag, was ik met Sas in de stad. "Sas," zei ik tegen haar, "ik vind dat ik een kadootje verdiend heb, om mezelf te bedanken voor alle goede werken die ik dit jaar heb verricht." Kijk, laten we eerlijk zijn, in alle bescheidenheid kan ik zonder blikken of blozen melden dat ik dit jaar een bijzonder goed mens ben geweest – af en toe een paar leugentjes om bestwil, doch daar malen we niet om, dat is in sommige situaties onvermijdelijk. Neen, zoals ik al zei was ik van mening dat ik mezelf maar eens op een cd'tje moest trakteren. Eerst dacht ik: "King Zappa is pas overleden, laat ik hem eren door een kleinood van hem te kopen." Bij nader inzien vond ik het toch geen goed idee, niet in de laatste plaats omdat mijn Zappa-collectie al ruim bemeten was, zeg maar King-Size. "Ik heb nog niet alles van Beefheart," zei ik tegen haar, "dus, nu ik hier toch ben, wil ik die nieuwe life cd uit 1974 wel hebben." Welnu, zoals je al vermoedt, ik kocht het kleinood bij de FRS, de bijna oneerlijke prijsvechter waar veelal de laagste prijzen worden berekend, en verliet zo trots als een hond met zeven lullen de winkel, mijn jas open wapperend in wind en regen, maar dat kon mij op dat moment even niet deren (des nachts kreeg ik last van ferm brandend maagzuur in mijn strot, wat gepaard ging met een aanval van benauwdheid, dus misschien was ik iets of wat te optimistisch geweest, en was mij een welverdiende straf Gods ten deel gevallen)...

Thuis aangekomen zette ik binnen een halve minuut de cd op, hetgeen een bijzonder sportieve prestatie genoemd mag worden, en ging ik nog fors nahijgend op de bank zitten, onderwijl de geluidsgolven ter ontspanning absorberend. Ik zal er kort maar krachtig over zijn, beste PP. Koop dit album snel, het is zeer de moeite waard! Vooral This is the Day is een juweel, evenals New Electric Ride. En dat alles voor slechts 25 Hollandsche Florijnen – door bepaalde mensen op

met name de geldmarkt ook wel Huffeltjes genoemd, wat mij betreft wel een geinig woord...

Ternauwernood twee weken geleden ben ik negenentwintig jaar oud geworden, zoals je je misschien nog kunt herinneren. Het viel me een beetje tegen dat je, omdat ik je toch duidelijk had uitgenodigd, niet bent komen opdruven. Sterker nog, enige felicitatie, schriftelijk dan wel telefonisch, had ik zonder meer verwacht. Je had nota bene een (geleende) auto ter beschikking zoals je eerder lullofonisch zei, hetgeen inhoudt dat je een verduiveld goed excuus moet hebben gehad. Maar goed, aanstaande vaders hebben meestal andere zaken aan hun hoofd...

****

W***, 27 september 1994,

Beste PP,

Je ziet het goed, hetgeen hierna volgt is eindelijk van een recenter datum. Het is momenteel eind september des avonds van een nieuw jaar, ik vond dat het de hoogste tijd was om de hiervoor geschreven episode aan te vullen. Het probleem is dat ik bijna zeker weet dat ik in de tussenliggende tijd van negen maanden, hetgeen een verschrikkelijk diep gapend gat is, nog een paar keer iets met pen heb neergekrabbeld op enkele verloren momenten, maar ik kan hiervan niets meer terugvinden in mijn enorme chaos van papieren en andere kantoorartikelen, die als een omgekeerde grabbelton op mijn bureau lijkt leeg te zijn gekieperd. Een verhuizing bombardeert vele zaken tot vergeten en verloren zaken, zoals deze kladjes. Hiervoor mijn welgemeende excuses...

Tussen het laatste woord van de vorige paragraaf en het eerste woord van deze heb ik van de gelegenheid gebruik gemaakt om jou op te bellen, om de creatie en komst van deze brief aan te kondigen. Voortbordurend op jouw laatste brief van 28 augustus jongstleden, moet ik eerlijkheidshalve opmerken dat ook ik zin heb in het toekomstig bezoek wat jullie ons zullen brengen. Ik verheug me erop om wat bij te praten en gezamenlijk naar muziek te luisteren, en daarbij een – bij voorkeur alcohol bevattend – glaasje te nuttigen. Wellicht is een sigaartje ook wel aardig. Over sigaren gesproken: ik vrees dat men mij gerust een enorme verslaafde kan noemen; dagelijks verslind ik toch wel tussen de vijf en de tien van deze heerlijke natuurproducten – ook nu weer, terwijl ik deze woorden schrijf, kleeft er een sigaartje tussen mijn lippen, waarvan de rook mijn ogen en neus op een aangename wijze prikkelt. Het is vreemd te noemen dat een neuro-

tisch astmapatiënt als ik normaal kan functioneren met zo'n hoog tabaksverbruik (op tabak rust voor mij een algeheel verbod, volgens de longkundig specialist), hoewel ik moet melden dat ik nog geen dag zonder mijn astmamedicijnen zou kunnen leven. Of is er soms sprake van een dubbele verslaving: de varkenscyclus van tabak en cortisonen hebben mij volledig in de ban. Zonder medicijnen geen lucht, zonder lucht geen ontspanning, zonder ontspanning (is gelijk aan stress) geen behoefte aan sigaren, zonder sigaren geen behoefte aan medicijnen, zonder medicijnen geen lucht, enzovoorts... Terwijl ik deze passage van de pig cycle probeer te begrijpen (eigenlijk snap ik zelf niet goed wat ik allemaal schrijf), is de sigaar alweer in rook opgegaan, en krijg ik vrijwel onmiddellijk de behoefte om alweer zo'n klotteding op te steken. (De eenzaam in de kamer achtergebleven blauwe rook werkt stimulerend.) Het schrijven van brieven resulteert namelijk in een zekere spanning, een spanning omtrent de gedachte of het geschrevene wel doorspekt is met een deugdelijke grondslag, of het boeiend is, of er geen dramatische spellings- dan wel grammaticale fouten in zitten en, nog erger eigenlijk, stijlfouten, en ook of ik niet, zonder het te realiseren, beledigend ben, en ga zo maar verder. Schrijven resulteert in een aantal onzekerheden, althans als er sprake is van tijdsdruk, zoals nu. Eigenlijk heb ik te weinig tijd om tot een deugdelijke brief te komen. En daarbij moet tevens worden vermeld dat jij een tamelijk kritisch lezer bent (met een ietwat kort leeslontje), waarmee je altijd rekening moet houden. Zulk een lezer mag men nooit onderschatten...

Voorts wil ik iets intiems (lees: iets persoonlijks van enigszins abnormale aard) onder jouw aandacht brengen, waarvan ik verwacht dat jij het met inachtneming van de algehele fatsoensnormen zult behandelen. Het ligt in mijn bedoeling dat jij op het hierna komende schriftelijk reageert, bij voorkeur in jouw volgende brief. Ik kies bewust voor een beknopte uiteenzetting, omdat een te langdradig zwamverhaal misschien te ver zal afdwalen van de kern van het geopperde...

Een nieuwe sigaar is alweer bijna verslonden...

Reeds vele jaren ben ik geobsedeerd door de dood; vooral gedachten met betrekking tot mijn eigen dood in de toekomst nemen in mijn leven een belangrijke plaats in. Wat me daarbij uitermate intrigeert is hoe mijn omgeving zal reageren op mijn overlijden. In gedachten stel ik mij dan de begrafenis dan wel crematie voor, en zie daarbij de aanwezigen voor mij. Mijn grootste wens is dat tijdens de sobere overlijdensdienst een aantal muziekstukken zal worden gedraaid, die ik uiteraard zelf, op zorgvuldige wijze, heb samengesteld. Een crematie is uit oogpunt van de akoestiek en compacte ruimte ('gesellig' bij elkaar gedromd) het beste, hoewel ik de sfeer van een begrafenis die begint in een kerk

en eindigt in de buitenlucht dan weer zelf plezieriger vind... De muziekstukken dienen de inhoud van mijn leven weer te geven: Geboorte, Jeugd, Volwassenheid, Sterven, Dood... Het zal dus een vijftal muziekstukken (nummers) zijn, die de aanwezigen duidelijk dienen te boeien en te ontroeren, en waarbij een ieder bepaalde aspecten van mijn leven zal herkennen. Ik weet al ongeveer welke nummers ik zou willen laten horen...

Ik steek wederom een verse sigaar op...

Mijn uiteindelijke bedoeling is dat als de aanwezigen (ik hoop en ga er vanuit dat er uiteraard belangstellenden zullen zijn) na de dienst naar huis gaan, zij allen in een kort tijdsbestek door de muziekstukken mijn persoon, zoals ze mij ieder voor zich gekend hebben, voor hun geestesoog opnieuw hebben zien leven. Of ze mij nu sympathiek of niet hebben gevonden, lief of een klootzak, het gaat erom dat zij hetzelfde beeld krijgen voorgespiegeld als zij reeds van mij hadden, toen ik nog in leven was...

Misschien is het te veel van jou gevraagd om hierop te reageren. Voor mij is het een vertrouwde gedachtegang; ik kan me voorstellen dat jij er vreemd tegenover staat, of het idee wellicht volledig afwijst en denkt: is hij nu helemaal gek geworden? Ik hoop dat je er in je volgende brief een passage aan zult wijden...

De sigaar is alweer bijna op. Het betekent tevens dat het een geschikt moment is om deze brief te beëindigen. En de olifant blies het verhaaltje met een grote zucht uit..

Gegroet, Johannes

P.s. Doe jij enkele voorstellen (data) om tot een bezoek te komen?

Brief 2

W***, 15 januari 1995,

Beste PP,

Na wederom een veel te lange periode van stilzwijgen heb ik besloten om nu, des zondags om tien uur in de avond, een aanvang te nemen. Er zijn enkele belangrijke redenen te berde te brengen, hoewel ik nog niet heb beslist of ik er in het verloop van deze brief iets over zal vertellen; tevens twijfel ik nog over een andere kwestie, maar ik zal gedurende het schrijven van deze brief wel een keuze maken of ik die kwestie uit de doeken zal doen, of niet. Op dit moment weet ik het nog niet, al is er wel al een vage wens aanwezig om je iets op te biechten...

Maar, hoe gaat het verder met je (jullie)? Ongetwijfeld zul je de feestdagen bras-send hebben doorgebracht. Ikzelf heb nog nimmer zulk een saaie jaarwisseling doorgemaakt als het afgelopen jaar: de jaarwisseling ervoor, toen ik te kampen had met die merkwaardige oogproblematiek, was vreugdevoller en intiemer, ondanks alle fysieke en psychische pijnen en bijkomende malheur die ik moest doorstaan. Ditmaal was het een plichtmatig teevee kijken met z'n tweeën, waar-bij Lola (onze hond), Katja en Poema (onze katten) en Knabbel (de hamster van Sas) nog meer met elkaar gecommuniceerd hebben dan Sas en ik onderling. Al met al was het geen plezierige jaarwisseling. Ook al vloeide er toch Champagne (M&Ch) in onze met een schone theedoek opgepoetste feestglazen, de party-stemming zat er nu niet bepaald in. Maar ja, wat wil je ook met z'n tweetjes. Ik had met enkele vrienden min of meer afgesproken dat ik om een uur of twee naar de stad (Eindhoven) zou komen – om het nieuwe jaar nog enigszins feest-vierend in te luiden – doch na enkele glazen bruisend vocht verviel ik in een soort knikkebollen voor de buis, waarbij ik me, gestimuleerd door de verschrik-kelijk slechte programma's, godzijdank niet heb laten verleiden om een stevig touw om mijn vette nek te knopen, mij in het in nachtelijk stilzwijgen gehulde bos te begeven om mij aan een gracieuze, door de maan beschenen berkenboom op te knopen...

Zoals je wellicht opvalt ben ik niet in een al te beste stemming, hoewel mijn huidige stemming nog mild is ten opzichte van het hiervoor beschreven mo-ment; ik was tot heel erge dingen in staat, en ik geloof dat algehele vermoeid-heid mijn redding was. Als je de energie niet meer hebt om in de schuur een stevig stuk touw te zoeken (laat staan dat je het zult vinden), verdien je ook niet beter dan gewoon verder te leven. Wat je onder leven verstaat mag je zelf invul-

len: in mijn geval betekent het woord 'leven' soms niet meer dan het vervullen van chemische, elektrische en mechanische functies in een lichaam, wat door mijn geest, mijn botten en mijn huid bij elkaar wordt gehouden. Jezus, vind je dat ook geen mooie, bijna dichterlijke omschrijving?

****

W***, 26 april 1995,

Beste PP,

De intro van deze brief bezorgde je nu niet bepaald 't zonnetje in huis' vermoed ik. Te dien tijde bevond ik mij in een algeheel dieptepunt, een 'baisse' geloof ik dat dit heet wanneer men spreekt onder economen. Ruim een uur geleden heb ik besloten – tijdens een heerlijke, mij volop genoegdoening gevende avondwandeling met Lola door het bos, hetzelfde opknopersbos als wat ik hiervoor aanhaalde, waarbij het tanende licht en een naderend onweer in de verte mij inspireerde – om vanavond deze brief af te ronden. Voorwaar wederom geen vrolijk vooruitzicht, hoewel je daar bij mij onderhand wel aan gewend raakt. Zelfspot, sarcasme, zwarte humor en macabere zaken hebben een grote invloed gehad op mijn gedachten, mijn levensvisie en op het pad dat ik in mijn nog relatief korte leven heb bewandeld. Is er echter wel sprake van een pad, of heb ik slechts zijwaartse sprongen gemaakt, als een verdwaald circusacrobaat, ver verwijderd van welk pad dan ook?

Raadsels, vragen, onzekerheden, het zijn vooral onzekerheden die mij reeds vanaf mijn geboorte hebben laten rondzwerven in oneindig vele, steeds groter worden cirkels. Het bos waarin ik mij zonet bevond geeft mij meestal een gevoel dat ik leef, dat ik besta, dat de wereld bestaat, dat alles wat ik meemaak en wat er rondom mij gebeurt (en wat ik laat gebeuren) niet gedroomd is. Niet zelden heb ik moeite om werkelijke feiten en gebeurtenissen te onderscheiden van gedroomde of gefantaseerde – is dit normaal trouwens, heb jij dat ook? Het bos is een van de vele cirkels, zoals ook jij een van de cirkels bent. Soms overlappen cirkels elkaar, hoewel dit bij jou en het bos niet het geval is geloof ik.

Tijdens mijn besluit om deze brief vanavond af te ronden bedacht ik dat ik het een goed idee vond dat de brief vrijdag bij jou zal arriveren. De vrijdag is een mooie dag om informatie tot je te laten komen, om er het gehele weekeinde in ontspannen sfeer over te kunnen filosoferen, zonder daarbij direct dwingende gedachten op papier te hoeven zetten. Ik neem aan – weet haast wel zeker – dat jij, als je een brief van mij ontvangt, nooit onmiddellijk een antwoord formuleert.

Ik raad je aan om het dit keer zeker niet te doen, laat alle woorden rustig bezin-
ken, neem minstens een week (en maximaal een jaar) de tijd met de aanvang
van een reactie. Begrijp me goed, het is niet zo dat ik een reactie van je verwacht
in de letterlijke zin van het woord; ik bedoel eigenlijk dat je maar moet zien wat
je met de inhoud wilt doen; misschien zijn er onvoldoende aanknopingspunten
om inhoudelijk op mijn brief voort te kunnen borduren, of misschien juist wel. Je
begrijpt het vast...

In het eerste gedeelte van de brief schreef ik dat ik belangrijke redenen had om
deze brief aan te vangen, maar dat er nog bepaalde onzekerheden in de weg
stonden om tot formulering van die redenen te komen. Eigenlijk zijn die er nog
steeds, hoewel de behoefte om tot formulering over te gaan steeds sterker
wordt. Het liefst zou ik met de deur in huis willen vallen, maar dat is niet be-
paald mijn stijl. Ik houd er meer van om nog een korte spanne tijds om de zaak
heen te dreutelen (juist ja, in cirkels), alvorens tot de kern door te dringen, als
dit mogelijk is tenminste. Zoals je wellicht al vermoedt worstel ik met een zeker
probleem, een probleem waarmee ik jou wil confronteren, maar waarbij ik jou
ook een zekere mening wil afdwingen. En, omdat ik weet dat jij niet graag ge-
confronteerd wordt met de problemen van andere mensen, wil ik tot de volgen-
de brief wachten met de openbaring ervan. Ik heb de bescheiden hoop dat de
inhoud van jouw brief mij stimuleert en het vertrouwen geeft om de kwestie uit
de doeken te doen, waarbij je best speculatief of suggestief te werk mag gaan.
Voorlopig wil ik het hierbij laten, om mijn belofte te kunnen waarmaken dat jij
vrijdag deze brief kunt lezen,

Groeten, Johannes

P.s. Het door jou geopperde idee om in de nabije toekomst onze schaak-
activiteiten opnieuw te ontplooiën juich ik ten volle toe. Doe hierom-
trent maar een voorstel; ik heb mezelf reeds in stelling gebracht om je
te vernietigen.

Brief 3

W***, 9 mei 1995,

Beste PP,

In de tussentijd heb je mijn brief zeer waarschijnlijk ontvangen en gelezen. Misschien ben je al bezig mij van replek te dienen of tracht je in beschouwende en/of in vragende vorm tot formulering over te gaan van mijn al dan niet in de nabije toekomst aan te snijden probleem. Zoals ik opperde doe je er verstandig aan om niet direct terug te schrijven; wij beiden weten dat dit zinloos is, omdat goed vakwerk denktijd nodig heeft, ahum... Wel nu, zet de knijper maar op de neus als het te erg gaat stinken...

Over vakwerk gesproken, wat ik vorige week vergeten heb te melden is dat ik in zekere zin geschokt ben dat de door mij in redelijke mate bewonderde Willem-Frederik Hermans enkele weken geleden is overleden. Ik neem aan dat dit jou ter ore is gekomen. Mij is nimmer duidelijk geworden of jij hem een goed schrijver vond; naar mijn mening heeft hij twee zeer goede boeken geschreven: Het Behouden Huis (eigenlijk meer een novelle) en Onder Professoren (wat ik als zijn absolute hoogtepunt beschouw, door de dikte allesbehalve een novelle!). Van de andere boeken die ik van zijn hand gelezen heb ben ik niet echt onder de indruk geraakt, ook al zijn er dat niet zo veel, bedenk ik me nu. Met betrekking tot de eeuwige vergelijking of gelijkstelling die op de middelbare school en in z'n algemeenheid in de literatuur met de werken van Reve, Wolkers, Mulisch (en Brouwers?) gemaakt werd, heb ik mij zelden kunnen verenigen, alleen al door de totaal verschillende stijlen en inhoudelijke kwaliteiten. Maar, wat mij aan het denken zet is het feit dat voor hetzelfde geld Gerard Reve binnenkort komt te overlijden. Stel je voor dat in hetzelfde jaar twee van de vijf – door mij veronderstelde – grootste Nederlandse schrijvers van na de oorlog zouden overlijden? In mijn ogen steekt Reve nog steeds met kop en schouders boven de rest uit; het heengaan van zo een door mij bewonderde schrijver zal mij behoorlijk aangrijpen en een tijdje van m'n apropos brengen, vermoed ik...

Na het wegvallen van Zappa moet niet ook nog Reve van het podium verdwijnen; van de pijlers (cirkels?) van mijn jeugd blijft dan niet veel meer over. Tolkien en Sibelius zijn helaas al lang dood, alleen Reve en Beefheart blijven dan nog over...

****

W***, 4 juni 1995,

Beste PP,

Gisteren heb ik jouw volumineuze brief ontvangen (zeven pagina's, zozo, uitslover!) en kreeg ik, evenals jij bij de ontvangst van mijn brief, een niet onaangenaam gevoel, hetgeen werd versterkt terwijl ik nog aan het lezen was. Het lezen van brieven van andere mensen, in het bijzonder als de brief nog aan de lezer gericht is ook, maakt bij mij keer op keer bepaalde warme gevoelens los, hoe ellendig de inhoud of de feiten die in de brief voor het voetlicht komen, ook mogen zijn. Of is het beter om over onbepaalde, ondefinieerbare gevoelens te spreken?

****

W***, 11 juni 1995,

Beste PP,

Precies zeven dagen geleden heb ik een poging gedaan de brief een stuk in de goede richting te krijgen, de brief als het ware op het goede spoor te rangeren, maar, door welke reden dan ook – waarschijnlijk was een telefoongesprek de boosdoener, en werd mijn schrijversdrang bruusk de kop ingedrukt – heb ik niet kunnen voltooien wat ik van plan was, heb ik de in de knoop zittende hersenspaghetti niet kunnen ontwarren. Alweer een week later zit ik aldus tjokvol ideeën, niet wetende waar te beginnen, hoe de zaak draaiende te houden en hoe ik het dien af te ronden, en, niet in de laatste plaats, om er een logisch en leesbaar geheel van te maken. Vreemd is eigenlijk dat ik altijd bij jou met geheven hoofd en vurige oogopslag heb rondgebazuind dat een bepaalde stijl van schrijven heel belangrijk is, maar juist De Stijl ontbreekt al een eeuwigheid aan mijn pennenstreken. Het enige wat ik de laatste tijd heb kunnen produceren zijn grimlachjes, hoewel zelfs dat woord niet van mezelf is.

Zojuist heb ik met Sas en Lola (onze kleine maar o zo felle boerenfoks) een kleine wandeling gemaakt in de schemerrijke maar koude bossen nabij ons huis, hetgeen me weliswaar geïnspireerd heeft om plaats te nemen aan mijn schrijftafel, maar de enige twee zaken die mij tot nu toe hebben kunnen boeien zijn de achtergrondgeluiden in de woonkamer van Katja en Poema, die al stoeiende allerlei voorwerpen van hun plaats hebben geduwd, evenals het feit dat ik enorm moet kakken. Fysieke zaken als kakken en dergelijke hebben mij vanaf mijn vroegste jeugd geïntrigeerd. Een leuk spelletje was dan en is overigens nog steeds om mijn kak zo lang mogelijk in mijn darmen te houden door een be-

paalde gehurkte houding aan te nemen, waarbij ik mijn beschoeide hak tegen mijn anus pers; zonder die schoen gaat het niet zo goed als met, wat ik je proef-ondervindelijk kan mededelen. Overigens, ik heb dan gewoon mijn kleren aan, mocht je je dat afvragen. Momenteel zit ik zo te schrijven wat in zekere mate, ondanks de druk in mijn ingewanden, een bevredigend gevoel tot gevolg heeft. Tja, ik weet het wel, je hoeft het me niet te zeggen, al sinds mijn geboorte ben ik een beetje gek, doe ik dingen die niet helemaal normaal zijn; ook denk ik dingen die afwijkend zijn, droom ik over dingen die niet helemaal 'comme il faut' zijn. Mijn gesproken en geschreven woord is al jaren afwijkend aan wat de gemiddelde Nederlander voortbrengt, kortom, men kan mij het beste betitelen als een licht gestoorde jongeman die zich, ondanks zijn vele handicaps en rariteiten, toch nog redelijk heeft weten aan te passen aan de hedendaagse maatschappij; een jongeman die zich ternauwernood met behulp van een diversiteit aan goedkope trucs heeft kunnen spiegelen aan de gewone burgerij, maar die momenteel balanceert op de rand van de afgrond. Je zou ook kunnen zeggen dat ik uit het vliegtuig ben gesprongen, dat ik weet hoe ik de parachute kan openen, maar dat iets er mij van weerhoudt om hiertoe over te gaan. Ik weet hoe ik me uit deze penibele situatie kan redden, alleen weet ik nog niet of ik moet doen wat van mij wordt verwacht. Mijn hemel, ik moet nu wel heel erg kakken. Als ik nog langer doorga vrees ik dat mijn (nog) schone onderbroek er aan zal moeten geloven. Het lijkt mij een goed idee om als de gewaarde wind Het Kackhuys op te zoeken...

Ziezo, mijn behoefte is reeds met veel papier en water weggespoeld. Katja en Poema zijn rustig geworden en liggen nu vreedzaam te soezen in hun mandje, zo is ook bijna al mijn inspiratie tot schrijven verdwenen. Maar, het allerbelangrijkste is dat het reeds tegen twaalven loopt, en ik toe ben om mijn avonturen van vorige nacht voort te zetten in mijn (stoute) dromen. Ik beloof dat ik morgen verder zal gaan, nadat ik eerst naar het watercloset zal zijn gegaan. Slaap wel, de goden hebben je ziel, moge Isis en Osiris je beschermen en je een ingewijde maken van het Hemelse Benben...

****

W***, 20 juni 1995,

Beste PP,

Helaas was ik niet in staat om eerder verder te gaan. Het is weliswaar ruim een week verder – ik realiseer me terdege dat jij opnieuw lang moet wachten alvo-

rens er een brief van mij in de brievenbus verschijnt – en er is nog wel een heleboel gebeurd, zowel in positieve als in negatieve zin.

Positief: ik ben het afgelopen weekeinde voor de eerste keer in mijn leven in Zweden geweest. Stef en ik (je weet wel, Stef is een zeer goede doch 'licht pedofiele' vriend van mij, die net zoals ik van kleine meidertjes houdt) zijn zaterdagmiddag met een mini-cruise voor nog geen 100 gulden per persoon, inclusief auto en luxe tweepersoons slaap- c.q. rukhut, naar Zweden op en neer gevaren. Op de boot hebben we ons vermaakt met voedsel, drank en spelen, vooral veroorzaakt door de enorm lage en dus voordelige koers van de Zweedse Kroon, alsmede het ontbreken van taxen op deze genotsgoederen. Natuurlijk hadden wij er een enorme behoefte aan, maar ditmaal werd mijn astronomische behoefte om geld over de balk te smijten niet de kop ingedrukt door mijn slechte financiële positie. Welnu, in Zweden troffen wij een vriend met een zeer grof alcoholprobleem, welk probleem wij alleen maar groter hebben gemaakt door 40 liter bier en 2 liter whisky voor hem mee te smokkelen in de kofferbak van mijn slechte Ford Slurpio. Zelden heb ik iemand zo gretig de lading zien overladen van mijn auto naar de zijne, waarbij hij triomfantelijke kreten slaakte en kwinkslagen in de lucht maakte met zijn vette en te korte kabouterbeneden. Helaas hebben we slechts 3 uur in Zweden vertoefd, want de boot keerde al snel weer terug naar Nederland, alwaar wij maandagmiddag meer dood dan levend arriveerden nabij een grauwe industriestad, nadat we al varend het kunststukje van de heenweg hadden herhaald.

Negatief: ik voel mij momenteel erg kuddt. Waarom? Er is een waslijst aan redenen, ik zal een beknopte bloemlezing maken. Ten eerste heb ik volgende week donderdag een enorm belangrijk tentamen dat, als ik het niet met goed gevolg afleg, mijn verdere studie tot econoom blokkeert of sterker nog, deze studie voor de rest van mijn leven onmogelijk maakt. Ten tweede heb ik nog een gigantische kater van het afgelopen weekeinde op de boot, waarbij het verdere fysieke verval van mijn lichaam en geest opnieuw een zet in de verkeerde (neerwaartse) richting heeft gekregen. Ten derde, ik heb vandaag in Brussel gewerkt, waarbij reeds om half zes vanochtend de wekker afging, en ik om iets over zes in de auto zat. Ten vierde, mijn (nieuwe) auto rijdt niet goed – problemen met de gasinstallatie – zodat ik mij elke minuut van de dag als ik erin rijd erger aan die enorme tyfusbak. Had ik hem maar nooit gekocht, want iedereen weet dat kort-door-de-bocht-impulsaankopen zelden tot bevrediging leiden. Ten vijfde – als je het niet meer kunt aanzien sla je de rest van de paragraaf beter over – moet ik morgen nog vroeger in Brussel zijn, hetgeen vermoedelijk al genoeg zegt. In de zesde plaats moet ik zeer binnenkort het gras in de tuin maaien, omdat ik er anders niet meer op normale wijze doorheen kan komen. Het

maaieren van het gras kost mij al gauw 4 uur tijd, en nog veel meer grijze haren en vele liters zweet, en niet te vergeten de vele hartverscheurende verwensingen die ik erbij zal uiten. Ten zevende is het momenteel al weer veel te laat (na twaalf), dus ik moet snel stoppen om me te gaan scheren, mijn medicijnen tot me te nemen, wellicht nog een stukje lezen en me, vooral geestelijk, voorbereiden om een soort plan of werkschema op te stellen om de dag van morgen enigszins efficiënt door te komen. Daarna ga ik slapen. Ten slotte, de belangrijkste reden voor mijn slechte welzijn is dat ik niet kan opschrijven wat ik (jou) zo graag zou willen schrijven, namelijk hetgeen ik reeds enkele malen eerder heb aangekondigd te zullen schrijven: de openbaring van 'het probleem.' Ik kan het niet, doch wil het wel, maar 'het moment' is er niet. Je zult je tevreden moeten stellen met hetgeen je tot nu toe gelezen hebt. Ik hoop dat je niet teleurgesteld bent in mijn valse hoop opwekkende woorden.

Welterusten!!

****

W***, 21 juni 1995,

Beste PP,

Ik ben verwickeld in een verhitte poging deze brief een waardig einde te geven, wat ik nu, de langste dag, of, zoals je wilt, de kortste nacht van het jaar, wil realiseren. Midzomerdag of -nacht heet het ook weleens in de volksmond, hoewel het voor mij altijd een zekere poëtische lading heeft..

De afgelopen 15 minuten – hiermee bedoel ik de tijd die zit tussen deze alinea en de vorige – heb ik doorgebracht met het nogmaals (voor de derde keer geloof ik) doorlezen van jouw laatste brief. Opnieuw geeft die mij een haast veilig en dus aangenaam gevoel; het is en was dus een goede brief. Wat mij erg interesseerde is de nog steeds aanwezige complexe situatie die blijft bestaan tussen Rianne en jou. Vermoedelijk is zij net zo een heethoofd als jij, waarbij ik me voorstel dat jij met haar dezelfde of nog ergere explosieve gesprekken voert dan die wij samen in het verleden hebben gevoerd, hoewel de onderwerpen natuurlijk drastisch zullen verschillen. Ik bedoel in casu de wijze waarop de gesprekken verlopen. Wat mij echter niet duidelijk is, is of jij nu werkelijk tegen Karel hebt gezegd dat jij 'met Rianne zou willen vrijen.' Is dit echt voorgevallen, of probeerde je me duidelijk te maken dat er een verschil bestaat tussen gedachten over iemand hebben en daadwerkelijk zoiets vertellen? Frappant vind ik dat 'het probleem' wat jij met Rianne hebt in zekere zin een raakpunt bevat met 'het

probleem' wat ik jou zo graag uit de doeken zou willen doen, maar waartoe ik ook nu niet kan komen. De kracht van jouw volgende brief zal voor een groot gedeelte bijdragen tot het openbaren ervan...

Er is een onderwerp wat ik ter afsluiting van al deze schriftelijke misère nog zou willen aankaarten: het door jou en enkele anderen te geven feest op zaterdag 24 juni! Niets is mij ter ore gekomen over de verdere ontwikkelingen – waar, hoe laat, is er een thema, etc? Ik ga er van uit dat je me vergeten hebt een uitnodiging te sturen, dus ik zou het op prijs stellen als je me hieromtrent de komende dagen nader zou willen informeren. Telefonisch dan maar?

Rest mij nu om jou en Irene de groeten te doen en om af te sluiten dat ik me tamelijk verheug op het aanstaande feest. Bel je me vrijdag op? Ik zit des avonds bij mijn ouders!

Groeten, Johannes

Brief 4

W***, zondag 25 juni 1995,

Beste PP,

Het is nu half 5 in de ochtend, ik ben net 5 minuten thuis van jouw feestje op de Anthony van Leeuwenhoeklaan en ben zo geil als het bekende pakje warme boter. Ik heb, om mijzelf en vooral jou niet compleet belachelijk te maken, geen pogingen ondernomen om 'aan te pappen' met een van de op het feest aanwezige meisjes, hoewel ik dat graag had gedaan. Mijn aangeboren drang tot het proberen contact te leggen met vrouwelijke individuen speelde mij danig parten; er waren enkele prachtexemplaren aanwezig, enkele perfecte slachtoffers, maar dat weet jij ook wel, neem ik aan. Heel even heb ik nog overwogen om te vragen aan een specifiek meisje of ik haar 'thuis kon brengen', maar heb het, na overpeinzingen op ethisch vlak, toch achterwege gelaten. Ik zal je later een keer vertellen welk meisje ik op het oog had, zodat jij me kunt vertellen of ik me een uitschuiver heb bespaard. Heel even heb ik getwijfeld of ze ('het') soms een pot was; dan ga je helemaal door de grond natuurlijk. Ach, je weet wel wat ik bedoel, toch?

Gelukkig ben ik veilig thuis aangekomen, zonder brokken te maken. Ik weet dat jij er een hekel aan hebt dat ik nog naar huis ben gereden – in de overigens zeer roestige auto (Volvo 340) van Sas – , maar ja, het is nu eenmaal weer eens gebeurd, ik kan het niet meer terugdraaien. Het vreemde is dat ik me heel erg veilig en ontspannen voelde op de weg terug, ondanks dat ik – volgens de letter van de wet – te veel had gedronken. Jij zult me uiteraard niet geloven, maar bij mij maakt het weinig uit of ik nu gedronken heb of niet; ik rijd namelijk in beide gevallen even slecht..

Vreemd is ook dat ik jou het laatste half uur van het feest, toen het al langzaam licht begon te worden, niet meer gezien heb. Ben je soms van bil gegaan met Rianne? Lijkt me heel erg spannend, jij als kleine Indo met zo een grote, niet bijster knappe, Arische superatlete! Ik snap eerlijk gezegd niet wat je in haar ziet of beter gezegd, hebt gezien, hoewel ik ervan overtuigd ben dat je met haar op zeer plezierige wijze ongecompliceerde seks kunt bedrijven. Of is het verstandiger om gewoon een glaasje melk met haar te drinken?

Zoals ik nu zit achter mijn schrijftafel, je zou me eens moeten zien, met m'n vadige lijf gebogen over het bureau. Ik had beter toch met dat – al dan niet een pot zijnde – meisje moeten aanpappen, dan had ik hier nu niet zo volkomen onbe-

nullig en overbodig deze woorden geschreven, maar had ik mij verlaagd tot een veelvoud van zweterige barbaars- en vuiligheden. Misschien dat ik dan heel even had mogen proeven van de smaak van God, of van De Goden...

****

W***, maandag 26 juni 1995,

Beste PP,

Geschrokken ben ik van de tekst van zaterdagavond. Ik heb er tamelijk lang over moeten nadenken of ik er goed aan doe om het geschrevene aan jou op te sturen, omdat het motto geldt: eenmaal iets opgestuurd, dan kan het niet meer worden teruggedraaid. Zonet heb ik het voor de eerste keer overgelezen, en heb de vele spel- en grammaticale fouten moeten herstellen die ik heb neergeschreven in enigszins benevelde toestand. Maar ja, ondanks mijn algehele schaamtegevoel voor zulke eenmaal aan het papier toevertrouwde gedachten, heb ik besloten jou er maar op te 'trakteren'. Dan kun je je (hopelijk niet samen met Irene) achter m'n rug om amuseren om mijn oliedomme geleuter...

Ik moet zeggen, ondanks dat ik zaterdagavond maar weinig mensen kende, ik vond het toch een onderhoudend en dus geslaagd feest; jullie hebben je, als organisatoren, behoorlijk uitgesloofd. Voorwaarden waaraan een geslaagd feest moet voldoen zijn naar mijn mening: in dronken toestand verkerende, onderhoudende jongens (mannen) en nog net niet dronken zijnde, licht opdringerige, aantrekkelijke meisjes (vrouwen), te veel drank (kan er tenminste geen tekort optreden halverwege de avond of zo), harde en/of gezellige muziek, weinig licht, een rookmachine, een niet al te grote ruimte en geen agressie. Aan bijna alle voorwaarden is mijns inziens voldaan. Je moet zelf maar beslissen aan welke niet, nu je mijn uitgangspunten kent. Wat me overigens wel is opgevallen – om nog maar even verder door te drammen over het onderwerp meisjes (vrouwen) en jongens (mannen) – is dat het, enkele uitzonderingen daargelaten, een feestje was voor (al dan niet getrouwde) 'koppels', en dat je (ik, als vreemdeling) pas tegen het einde van de avond er achter kwam wie bij wie hoorde. Een enkel koppel liet al gedurende de avond blijken bij elkaar te horen, maar die hebben de set voortijdig verlaten om waarschijnlijk hun trouwe geilheid aan elkaar te tonen tussen de klamme lakens; meestal zijn dit de nog in het stadium der verliefdheid verkerende koppels, wat veelal inhoudt dat ze nog niet zo lang (korter dan twee jaar?) bij elkaar zijn, en dus nog de gevolgen van de gevoelens der 'liefde' met elkaar willen delen, en desnoods deze gevoelens al voortijdig willen tonen aan de directe omgeving. Maar, het gevolg van een feestje voor koppels is

dat er voor vrijgezellen 'weinig te halen is'. Ik doel nu uiteraard niet op mezelf – ik ben tenslotte een getrouwd man! – , maar ik heb me wel geamuseerd over het feit dat enkele van de aldaar aanwezige vrijgezelle jongens (mannen) zich duidelijk verveelden tussen de veronderstelde stelletjes, en zich derhalve maar over gaven aan de rijkelijk vloeiende drank, wat in zekere zin een vrij goed substituuat is voor meisjes (vrouwen). Je moet me goed begrijpen: een punt van discussie tussen ons zaterdagavond was dat jij min of meer veronderstelde dat je meende te hebben kunnen opmaken uit mijn laatste brief dat ik 'vreemd ben gegaan' of zo, en dat dit de oorzaak van het probleem zou zijn waarmee ik al gedurende een flinke periode te kampen heb. Welnu, dat is niet zo, hoewel ik toegeef dat ik er niet ver vanaf heb gezeten, maar dat je het beter kunt zien als 'in gedachten vreemd gaan'. In gedachten vreemd gaan is iets wat vermoedelijk veel mensen overkomt, maar waarvoor ze zich enorm schamen, en waarover je slechts moeizaam met andere mensen kunt praten, laat staan met het individu waarmee je in gedachten vreemd bent gegaan. Is het pervers, of is het de normaalste zaak van de wereld? Weet jij het? Dit lijkt me een aardig onderwerp om de komende brieven over te schrijven. Je zou je bijvoorbeeld kunnen afvragen wanneer jij – er vanuit gaande dat jij ook wel eens in gedachten vreemd bent gegaan – voor het eerst in gedachten vreemd bent gegaan, wat je met haar hebt 'gedaan' en met wie jij het momenteel graag in gedachten vreemd zou willen gaan, of vreemd gaat. Of, hoever een bepaalde obsessie voor iemand kan gaan: ga je werkelijkheid en fictie door elkaar halen? Dit laatste is een onderwerp wat ik in mijn vorige brieven heb aangehaald. Wellicht kun je het nu beter plaatsen. Vooralsnog wil ik het hierbij laten, omdat ik eerst jouw reactie wil afwachten over dit vreemde subject. Heb geen vrees, ik beloof je geen blad voor de mond te zullen nemen in toekomstige brieven...

****

W***, zaterdag 19 augustus 1995,

Hallo PP,

Alweer in lichte mate aangeschoten heb ik plaatsgenomen achter mijn schrijftafel, na enkele flesjes bier uit Dommelen iets te snel achterover te hebben geslagen op het terras achter in onze tuin, waarbij de nog behoorlijk fel schijnende zon om 5 uur in de late middag/avond mij heeft opgewarmd (opgegeild?) om jou een antwoord te geven op de vele vragen die jij hebt gesteld in jouw brief, die ik deze ochtend van de postbode heb mogen ontvangen. Ondanks de 3 flesjes bier, met nu naast mij het vierde flesje, en een heerlijke wilde havana tussen mijn lippen, voel ik me goed, kan ik helder denken, ik durf zelfs te zeggen dat ik

me erg goed voel, maar dat zal toch wel een klein beetje komen door de drank; eigenlijk zijn er weinig redenen om me goed te voelen, hetgeen jou beslist duidelijk zal worden in het vervolg van deze brief...

Zoals je misschien opvalt bedien ik me reeds jaren van de door Céline gebruikte techniek van de drie puntjes achter sommige zinnen (terwijl Céline het zowat bij iedere zin doet). Het is een heel effectieve manier om een bepaalde roes of drift op te bouwen in een schriftelijk relaas, zoals ik af en toe (wanhopig) probeer in mijn brieven. Ik ben blij met het feit dat Céline jou eindelijk ook bij de strot heeft gegrepen, hoewel ik moet toegeven dat het erg lang geleden is dat ik zelf iets van hem heb gelezen. Voornamelijk is dit te wijten aan de zeer goede ervaringen die ik heb opgedaan door het lezen van zijn boeken: ik ben bang dat mijn grote waardering voor zijn schrijftalent verloren gaat bij het herlezen ervan, hetzelfde probleem zal zich ongetwijfeld voordoen als ik mijn oude aan jou geschreven brieven herlees... Toen ik Célines boeken had gelezen, net na de middelbare schooltijd geloof ik, was ik er enorm van onder de indruk. Ik was toen nog erg groen, wist niet veel van het leven, en vond zijn boeken zo goed omdat hij zo eerlijk was, zo recht door zee (tevens vulgair en seksistisch), ondanks zijn sympathieën en collaboratie met de Moffen. Welnu, er is een prachtig gedicht geschreven door een niet-dichter, waarin de naam van Céline genoemd wordt, welk gedicht voor mij iets universeel-mannelijks uitdrukt:

GEDICHT VOOR DOKTER TRIMBOS

'Goedkope wijn, masturbatie, bioscoop',
schrijft Céline.

De wijn is op, en bioscopen zijn hier niet.

Het bestaan wordt wel eenzijdig.

Vanzelfsprekend weet je wie dit heeft geschreven, de alom geprezen pathetische grijsaard Gerard Reve, de meest katholieke schrijver met een Nederlands paspoort; alhoewel, ik ben er niet echt zeker van of het gedicht iets typisch mannelijks herbergt. Mijn eerste reactie was zo omdat Gerard een man is, althans, van het mannelijke geslacht, die ook nog eens van mannen houdt, en er niet vies van is om zijn gedachten daaromtrent te openbaren via zijn geschriften. Naar mijn mening zijn vrouwen net zulke verschrikkelijke wezens als mannen, die, in geval van een totaal isolement, hun kudd, tietten, aars, oorlelletjes en andere gevoelige lichaamsdelen paars masseren om opgewonden te raken, om het gevoel van eenzaamheid te verzachten... Helaas komt nadien het rotgevoel weer extra sterk terug; masturbatie is slechts een tijdelijke truc om je te vermaken; drank daarentegen heeft een veel langduriger effect (helaas wel met lelijke bijwerkingen

als je niet oppast)... Wie veelvuldig masturbeert komt in een vicieuze cirkel terecht vol met seksistische waanbeelden... Zei meneer pastoor daar vroeger niets over haha?

PP, ik was vanochtend zeer vereerd dat je nog aan me gedacht hebt, dat je de enorme goedheid in je lijf hebt gehad om me een schrijversblik waardig te keuren... Eerlijk gezegd had ik alle hoop reeds laten varen, ik verbleef in de veronderstelling dat je een vette streep door mijn naam had gezet, om me maar snel te vergeten, net zoals vele mensen reeds voor jou gedaan hebben... Begrijp me goed, begin nu geen medelijden met me te krijgen, ik geef slechts de feiten weer, je weet dat ik tegen jou niet kan liegen... Uiteindelijk doe je mij een onuitgesproken verzoek om nu – eindelijk – eens uit de doeken te doen met betrekking tot mijn in eerdere brieven aangekondigde maar niet opgehelderde probleem, en, na rijp beraad, ik heb besloten niet langer te talmen... In de loop van deze brief zul je deelgenoot worden van mijn dieptreurige verhaal, dus leg alvast een zakdoek (of handdoek) naast je neer, voor het geval dat je uitbarst in een zee van tranen...

Om je nog even in spanning te laten zitten, wil ik eerst enkele kanttekeningen plaatsen bij een aantal uitspraken in jouw laatste brief. Blijkbaar laat jij onze (toekomstige) vriendschap afhangen van het feit of ik het nog ooit voor een derde maal in mijn hoofd haal om 'met mijn zatte kloten achter het stuur te kruipen'. Welnu, ik heb daarover niet veel woorden te vertellen. Aangezien jij als afgestudeerd wetenschapper niet empirisch hebt kunnen vaststellen of ik ook daadwerkelijk 'met mijn zatte kloten heb plaatsgenomen achter het stuur', vind ik jouw beschuldiging behoorlijk hard; heb ik inderdaad in dronken toestand achter het stuur plaatsgenomen, of ben ik op andere wijze thuisgekomen? Afgezien hiervan vind ik eigenlijk dat jij in niet geringe mate medeverantwoordelijk bent voor mijn vermeende handelen. Al mijn genuttigde drank was afkomstig uit jouw portemonnee, al mijn genuttigde drank heb jij, in jouw tevens dronken toestand, in mijn strot laten gieten, en dus, als jij denkt dat ik zat naar huis ben gereden, wat overigens niet onwaarschijnlijk is na mijn onverantwoorde optreden van iets meer dan twee jaar geleden op jouw verjaardag, waarvoor ik mijn excuses al eerder heb aangeboden, heb je niet helemaal gelijk... Je hebt het gewoon laten gebeuren, wist dat het zou gaan gebeuren, hebt geen enkele moeite gedaan om mij een nachtelijke dronkenmansrit te besparen, met alle risico's van dien... Tussen twee haakjes, ik maak een start met mijn vijfde flesje, de stemming zit er inmiddels behoorlijk in moet ik zeggen... Word wederom niet boos op mij, ik kan er eigenlijk niets aan doen dat ik nu langzaam het stadium begin te bereiken van een lichte alcoholroes... Men zegt wel eens dat je problemen zowel kunt wegdrinken als wegeten, en zoals je begrijpt heb ik momenteel gekozen

voor het eerste... Duizendmaal excuses voor mijn ongepaste gedrag op deze zaterdagavond, het is nu half 7, en nog steeds is de temperatuur ideaal om buiten te zitten, zoals zo dadelijk het geval zal zijn als we een paar EKO-worstjes gaan grillen op de barbecue. EKO wil zeggen dat het vlees betreft – in dit geval varkensvlees – van een op biologische wijze gefokt varken, dus geen hormonen, geen kleine hokken waarin de arme varkens op een stalen rooster moeten staan met hun tere roze hoefjes, maar vrolijke varkens in de wei, wroetend in de grond (en modder) naar wortels en knollen, en, samenvattend, dus geen dierenleed wat je kunt proeven als je eet...

Grappig vind ik in jouw brief dat je zinspeelt op zaken die je beslist niet wilt vertellen in de brief, onder andere over Rianne, maar dat je verwijst naar een volgende brief... Proef ik hieruit dat jij – net zoals ik overigens – een bepaalde spanning wilt opbouwen, dat je een zeker verlangen, een honger naar meer aan het opstapelen bent? Ongetwijfeld heb je mijn veel te 'goedkope' techniek overgenomen, waarom ook niet, en wil je me iets duidelijk maken, echter later pas, als ik eindelijk over de brug ben gekomen met mijn verhaal... Voor wat, hoort wat... Indien ik gelijk heb kun je van geluk spreken, want je zult inderdaad verderop in deze brief deelgenoot worden van mijn probleem... Houdt dat tegelijkertijd in dat aan mij een smeug verhaal of een smeuge anekdote wordt verteld over Rianne en jou in jouw volgende brief?...

Een komische zin uit jouw laatste brief: 'Mijn gedachten zochten hun weg door het onbegrijpelijke labyrint van mijn hersenen. Hopeloos probeerde ik iets zinnigs te formuleren, wat natuurlijk niet lukte, waarom zou ik ook eigenlijk?' Als ik eerlijk ben tegenover jou zou ik het willen omdraaien: jouw chaotisch werkende hersenen zorgden ervoor dat je iets probeerde te formuleren, wat niet lukte... Jij probeert de feiten vrijwel altijd om te draaien, maar zoiets als je hersenen kun je niet voor de gek houden. In jouw hoofd zitten hersenen, die tevens jouw bewustzijn vormen; het zogenaamde labyrint is mijns inziens het resultaat van jouw hersenen, jouw op chaotische wijze werkende hersenen vormen een bestanddeel van jouw leven, en geven jou het gevoel dat je hersenen een labyrint zijn, hoewel je hersenen slechts een mechanisch en elektrisch orgaan zijn in je hoofd... Had je nu toch maar beter opgelet in de biologies op school haha...

Wat ik uiterst amusant vind is dat jij een soort compromis met mij wilt sluiten: als ik jou zal vertellen waar jij zo benieuwd naar bent, ga je mij datgene vertellen waarvan jij vermoedt dat ik er nieuwsgierig naar ben... In mijn ogen zijn we op een kruispunt aanbeland; het zal een kwestie van 'geven en nemen' worden, waarbij 'uiteraard van de zaak' opgemerkt dient te worden dat ik, voor de zoveelste keer, de eerste zet moet doen. Het lijkt verdacht veel op een schaakspel...

Jij wilt toch altijd dat ik wit kies, of vergis ik me nu? Ogenschijnlijk steek ik de draak met van alles en nog wat, in werkelijkheid ben ik behoorlijk serieus, en verwacht van jou hetzelfde; het is geen kattendrek, het leven bedoel ik, hoewel ik nog steeds niet voor 100 procent het gevoel heb dat ik je kan vertrouwen... Enfin, de tijd zal het leren...

Om nog even terug te komen op de in jouw brief te berde gebrachte 'kut en plasser', waarmee in de pre-pubertijd leuke spelletjes zijn gedaan, welke spelletjes mij uiteraard toevertrouwd zijn, proefondervindelijk nog wel (dokterje spelen heette het, geloof ik), wil ik dus nog toevoegen dat ik ten tijde van de door jou beoogde leeftijd (voor mij is dat tussen de 20 en de 25 jaar geleden) meer geïnteresseerd was in de kont van meisjes dan in hun snee. Hun snee zei mij niet zo veel, een klein nauw spleetje in hun onderbuik, neen, hun mooi gewelfde kont geilde mij meer op (als dat al kan op die leeftijd), gaf mij meer genoeg om die te mogen betasten, hoewel ik toen niet begreep waarom... In die tijd wist ik nog niet dat het hoofdbestanddeel van een meisje (de vrouw) de kudt is, dat daar alles om draait... Jazeker, zul jij misschien kwijlend van opwinding vaststellen, ik ben altijd een enorme vuilak geweest; nog steeds kunnen de perfecte welvingen van een strakke kont (bij een vrouwspersoon wel te verstaan) mij meer opwinden dan de veronderstelde aanwezigheid van een natte, niet te fors behaarde, niet te vlezige en hopelijk welriekend zoete spelonk (ik heb een enorme hekel aan de lucht van bedorven kabeljauw, de lucht die je wel eens kunt inademen op de plaats waar de viskraam heeft gestaan nadat de markt is opgebroken, welke plaats op de markt men op hopeloze wijze heeft trachten schoon te maken met water en zeep, of met een kercher)... Ziezo, dat is ook weer gezegd... Eigenlijk ben ik er haast zeker van dat jij dit soort dingen graag wilt lezen, om je eigen misstappen in je jongste jaren te kunnen rechtvaardigen... Wel, mijn zegen heb je, hoewel die niet veel voorstelt, en ik hoop dat je net zoals ik vele nog onbezoedelde spelonken en konten hebt mogen betasten.. Lang leve de smerigheid... Zo, mijn vijfde biertje is verleden tijd, er rest mij nog te zeggen dat ik binnen enkele uren verder zal gaan, als mijn zwakke gestel het toelaat... Smakelijk eten!...

Terwijl ik verder ga, is het half 9 in de avond, de EKO-worstjes hebben geweldig goed gemaakt, ondanks mijn nog steeds aanwezige afkeer van vlees in zijn algemeenheid. Het zevende flesje reeds ontdepte Dommelwater staat vol ongeduld naast mij te wachten, kijkt reikhalzend uit naar het moment dat ik mijn warme, rode lippen om haar ranke nek sluit, om haar goddelijke vocht in mijn mond te zuigen en het vervolgens door mijn peristaltische slokdarm te laten klokken richting maag en bloed... Toen ik net mijn plasser vasthield staande in het toilet, om het water uit Dommelen te laten wegvloeien via het riool (om dat

vervolgens weer ergens in Dommelen uit te laten komen), bedacht ik dat jij nog geen verjaardagspresentje van mij hebt gekregen. Je ziet maar waaraan een mens moet denken onder het pissen... De eerstvolgende keer dat ik jou zie zal ik het bij me hebben; wat het is, dat zal voorlopig nog geheim blijven... Het hele leven is vol geheimen, mystiek en verrassingen, aangenaam dan wel onaangenaam...

Het flesje is alweer voor tweederde leeg, lang leve Koning Alcohol... En lang leve de drie puntjes...

****

W***, donderdag 24 augustus 1995,

Dag PP,

Het is bijna een week geleden dat ik mijn laatste woorden schreef in een lichte alcoholroes... Het uur is daar om kort en bondig een eind aan deze brief te maken. Over een krappe 2 uur begeef ik mij met de auto – de fiets achterin de kofferbak geperst – richting Eindhoven, Woensel, naar de Luxemburglaan, waar Hannes woont. Ook Paulus zal er zijn. Vandaar gaat het gedrieën op de fiets naar de stad, naar Willemien, het bier wacht al op ons, bang dat het langzaam warm zal worden... Morgen zijn Hannes en ik vrij, zodat het wat ons betreft laat mag worden, als het vanavond tenminste vermakelijk is. Twee weken terug was ik er ook, ik moest een iets te dikke en lelijke dame van ongeveer mijn leeftijd van m'n lijf duwen, omdat ze heel ranzige dingen met me wilde doen (zei ze)... Enfin, nadien blijf ik bij Hannes slapen, om morgenvroeg om 7 uur uit de veren te gaan; ik moet namelijk om negen uur bij de dierenarts zijn, om Frodo te laten controleren. Frodo is namelijk vorige week geopereerd, omdat hij 2 weken geleden door een onbeschofte hufter uit de omgeving onder vuur is genomen met een jachtgeweer, wat hij ternauwernood heeft overleefd: met 30 hagelkogeltjes in zijn tengere lichaam is het een wonder dat hij er nog is, althans, dat is wat de dierenarts vertelde. Als ik de persoon in handen krijg, die hier verantwoordelijk voor is, sla ik hem (of haar?) alle licht uit de ogen... Jammer genoeg ben ik niet in het bezit van een jachtgeweer, anders wist ik het wel... Dit lijkt misschien enigszins stoer, maar ik kan je niet half duidelijk maken hoe een laffe daad ik zo iets vind. Je moet weten dat een kat, en welk ander levend wezen dan ook, geen enkele kans heeft om een schot hagel te ontlopen, tenzij die bijzonder slecht gericht is. Met een luchtbuik heb ik nog enigszins vrede, als die zou worden gebruikt om een kat de stuipen op het lijf te jagen... Van een enkel kogeltje heeft een kat weinig te duchten, het gaat om het schrikeffect... Momenteel is in W***

een heuse kattenhater bezig; van andere mensen is een kat al twee weken vermist (en dus zeer waarschijnlijk doodgeschoten), er zijn stroppen gevonden vlak bij de huizen in het bos, en er zijn diverse lange stalen pijpen in de grond gesignaleerd met een rotte vis erin, om de kat erin te lokken, waarna hij klem komt te zitten en vervolgens stikt... Ik kan me voorstellen dat bepaalde mensen een hekel aan katten hebben, maar dit gaat mij veel te ver. Inmiddels ben ik in het bezit van een infrarood nachtkijker, zodat ik in het volslagen donker levende wezens kan waarnemen (bijvoorbeeld 's avonds of 's nachts in het bos of in de weilanden hier in de buurt), dus ook mensen, zowel kattenhaters, stropers en andere duistere sinjeuren... Als ik iemand weet te betrappen heeft zijn/haar laatste uur geslagen... Ik weet het, het is makkelijk praten zo vanachter mijn bureau...

Terwijl ik dit opschrijf stijgt het bloed me wederom naar m'n hoofd, raak ik enorm opgewonden... Laat ik proberen me te beheersen. Als ik niet uitkijk krijg ik binnenkort nog een hartaanval of zo... Een paar weken geleden heeft de vader van Sas een lichte hartaanval gehad... Ik ben gewaarschuwd. Als ik het goed begrijp uit jouw vorige brief heb jij een aantal maal pijn op de borst gehad, welke symptomen mij verdacht veel doen denken aan de symptomen van een toekomstige potentiële hartpatiënt. Wees zuinig op je lichaam, als je leven je lief is...

Ik wil deze brief snel afronden en opsturen, maar niet zonder nu eindelijk 'het probleem' te openbaren. Volledig vertrouwend op jouw confidentie, hoewel ik nu nog steeds twijfel ik of ik daarop kan rekenen, moet ik jou tot mijn grote spijt mededelen dat de relatie tussen Sas en mij op losse schroeven staat... Vermoedelijk hoef ik er nu al verder niets meer aan toe te voegen, is jou nu ineens een heleboel duidelijk, zijn de vele raadsels als een donderslag bij heldere hemel geopenbaard, staat het als een paal boven water en zo voort... Hoe lang onze relatie nog zal duren, ik weet het echt niet, ik sta er niet garant voor; het zal grotendeels van mij afhangen, van het feit of ik mijn neurotische gestel onder controle kan houden. Wellicht had je al vermoedens in deze richting, maar kon je de moed niet verzamelen om een wilde gok te wagen. Gelukkig maar, ik ben blij dat ik nu mijn 'verhaal' heb kunnen doen...

Tenslotte rest mij nog te melden dat ik spoedig van jou een brief terug verwacht, ik lieg als ik zeg dat ik er geen behoefte aan heb...

Gegroet, Johannes

P.S. Wanneer gaan we een keer stappen? Of Schaken?

Ik wil (nog) niet dat Irene op de hoogte wordt gebracht! Je weet maar nooit of de scherven nog 'gelijmd' kunnen worden...

Vandaag, als jij deze brief ontvangt, ga ik naar Pukkelpop te Hasselt, België, waar een wereldbezetting gaat spelen: Smashing Pumpkins, Buffalo Tom, Soundgarden, Hole, Monster Magnet, en vele anderen. Spijtig dat je niet mee gaat...

Brief 5

W***, zondag 17 september 1995,

Dag PP,

Deze brief wordt kort en bondig, en misschien tevens hard voor jou, maar be-
list ook voor mezelf. Het is nu bijna een maand geleden dat je mijn brief ont-
vangen hebt, en het mag best wel typisch 'PP-iaans' worden genoemd dat ik nog
steeds geen brief terug van je heb ontvangen, terwijl ik nota bene onderstreepte
dat ik het erg op prijs stelde als je me spoedig zou kunnen berichten...

Om eerlijk te zijn heb ik al een voorzichtige conclusie getrokken: 'PP is een
enorme klootzak, die zijn hart, als dat al aanwezig is in zijn tengere lichaam, op
de verkeerde plaats draagt. De veronderstelde vriendschappelijke gevoelens die
hij voor mij koesterde zijn schijngevoelens geweest, en hij laat het altijd afweten
op momenten dat zijn 'vrienden' in de problemen zitten...'

Ik heb met mezelf een afspraak gemaakt, waaraan jij je eveneens kunt houden,
of niet, het is zoals je zelf wenst. Ik heb mezelf voorgenomen dat als ik binnen
ongeveer een week niets schriftelijk van je heb vernomen – telefonisch, daar heb
ik geen behoefte aan – , ik de ruim tienjarige 'vriendschap' die tussen ons be-
staat verbreek, en ik niets meer met je te maken wil hebben...

Tussen twee haakjes, voor moge je last van je ogen hebben, het is duidelijk dat ik
zwaar teleurgesteld in je ben, dus kom niet met zeikverhalen aanzetten, want
ook daar heb ik geen behoefte aan...

Ik wil afsluiten met de opmerking 'dat je het van je vrienden moet hebben...'

Succes, Johannes

Brief 6

W***, vrijdag 22 september 1995,

Dag PP,

Als men op het moment dat ik van jou een brief ontvang van mij een foto zou maken, zou men overduidelijk een brede grijns op mijn smoelwerk kunnen waarnemen. Ik heb nu, terwijl ik deze woorden haastig inklop in de computer, ongeveer een derde van de vandaag ontvangen brief gelezen, en voel mij voor heel even iets minder slecht. Het is net of ik een paar pilskes achter de kiezen heb in een bruisend, zweterig rookhol vol harde muziek, met uitsluitend mooie meiden om me heen...

Inmiddels de hele brief achter de kiezen hebbend, heeft mijn gevoel van ingetogen blijdschap plaatsgemaakt voor ingetogen misselijkheid. Ik realiseer mezelf dat je enigszins onder spanning staat, de tamelijk ruwe gevoelens die jij hebt voor Irene, in combinatie met de hartaanval van haar vader. Het toeval (of is het soms meer dan dat?) wil dat de vader van Sas een week of zes geleden ook een hartaanval heeft gehad, zij het een lichte. Tien jaar geleden was het een zware, en ten gevolge daarvan heeft hij ditmaal de aanval voelen aankomen als druk op de borst, en lag hij ruim voordat de feitelijke aanval kwam, reeds warm toegestopt onder de wol aan de monitor geketend, zijn lijf vol met elektroden en een zak bloed boven zijn hoofd in de standaard – als een auto waarvan de accu opgeladen dient te worden en de motor nieuwe olie nodig heeft... De zeven dagen dat hij in het ziekenhuis heeft gelegen heb ik, als een trouwe, vol met sjaltjes en speldjes getooide supporter van een Eindhovense voetbalklup, haast tegen beter weten in aan zijn bed gestaan, me niet realiserend waarom ik het deed, ik stond er gewoon elke avond, net zoals dat stadion elke twee weken op zaterdagavond op verbazingwekkende wijze weer tot de nok toe gevuld is... Een stem in me zei me dat ik moest gaan, hoe vervelend ik het verblijf in een ziekenhuis ook vind. Met m'n aanwezigheid aldaar heb ik, zonder dat ik me er op dat moment van bewust was, een enorm krediet opgebouwd bij mijn schoonouders, en eigenlijk wil ik zoiets niet eens. Je weet dat ik niet zo'n trouwe persoonlijkheid ben, in tegenstelling tot jou beste PP, want als ik het me goed herinner heb jij altijd van jezelf gezegd dat je zo trouw bent als een hond, wat dat ook moge betekenen. Aangezien jij weet dat ik in het bezit ben van een hond, meen ik mij hardop te moeten afvragen wat zo trouw als een hond zijn in hemelsnaam zou kunnen betekenen. Maar kom, genoeg geleuterd, ik wil niet als een derde hond met het been weglopen, laten wij de twee honden zijn die erom strijden...

Wat mij in de tweede alinea van jouw laatste brief nogal verbaasd heeft, is dat jij van mening bent dat ik 'van nature rust uitstraal', althans dat zeg je als je een brief van mij leest. Mijn verbazing is tweërlei, namelijk, ofwel ik heb nog nooit aan jou mijn ware aard getoond (ik ben juist van nature een enorme chaoot en allesbehalve rustig), ofwel jij hebt nog veel minder mensenkennis dan ik (omdat ik absoluut van nature geen rust uitstraal). Hoewel het bij nader inzien tevens mogelijk is dat je bedoelt dat *mijn brieven* een zekere rust uitstralen, dat je bij het lezen van mijn brieven een soort geborgenheid voelt waar je rustig van wordt; als je dat bedoelt zal ik bij de eerste de beste gelegenheid die zich voordoet om je huilen, een koele traan voor jou laten rollen over mijn warme wangen, en een kaarsje voor je aanstaken in de lokale kapel van Sint Hubertus hier een stukje verderop in de straat...

Tussen de vorige alinea in en het begin van deze heb ik jouw brief nog een keer integraal gelezen. Wat mij opviel is dat ik tijdens het lezen in een soort van golfbeweging terecht kwam, een golfbeweging met in de pieken een heerlijk gevoel, met in de dalen een gevoel van absolute walging, en ertussen voelde ik eigenlijk weinig tot niets... Ik tracht nu mijn hoofd te breken over wat dit betekent... Betekent het dat jij de zaken weergeeft zoals de werkelijkheid is: het zich verplaatsen tussen uitersten, tussen de orgastische euforie en de folterende momenten dat je aan alles, dus ook aan je eigen leven, een einde wilt maken? In mijn geval is het eigenlijk precies zo als in die golfbeweging, ware het niet dat de gelukkig makende, bijna orgasmen tot gevolg hebbende momenten verschrikkelijk kort duren, en dat de twee andere momenten oneindig lang duren, waarbij er nauwelijks enige distinctie kan worden gemaakt tussen het weinig tot niets voelen en het tot wanhoop gedreven worden... Maar, tot nu toe is mijn leven telkens weer gered geworden door het kleine beetje Neanderthalergevoel dat in mij huist, het oergevoel te willen overleven, kost wat kost, desnoods ten koste van anderen – het oergevoel van de Ariër? Neen, het laatste zinsdeel kun je beter wegdenken, ik heb het weliswaar opgeschreven, maar het komt zelfs niet in de buurt van wat ik meen... En bij de weg, zijn die Neanderthalers uiteindelijk toch niet uitgestorven? De fragmenten in jouw brief over het een einde aan je leven willen maken intrigeren mij, niet in de laatste plaats omdat ikzelf, zonder daarbij ook maar enig schaamtegevoel te tonen, zonder met de ogen te knipperen, heel zuivere gedachten in die richting heb gehad, gedachten die mij nu, op dit moment, nog steeds zo nu en dan beangstigen (dat ik ze heb gehad)... Dat er momenten in mijn leven waren dat er niet veel voor nodig was geweest om mezelf de dood in te jagen, dat is een heel vreemde gewaarwording, om daar nu over na te denken... Vanavond, over een half uur, ga ik met een paar vrienden naar het door jou in je brief met slechts de beginletter gememoreerde Willemien op het befaamde plein te Eindhoven toe, met de in lichte mate geruststellende gedachte

dat het sinds een paar dagen weer iets beter gaat tussen Sas en mij, mede omdat we eergisteren met haar ouders, met ons vieren dus, een diepzinnig gesprek hebben gehad over allerlei zaken, waarover ik jou misschien binnenkort meer zal vertellen, maar dat zal van vele factoren afhangen... Kortom, ik voel reeds een klein beetje mijn gemoederen oplaaien want, ondanks mijn enorm naar slaap snakkende, grieperige en snotterige kop (ik heb de laatste dagen reeds vele liters snot door mijn neusvleugels en keel voelen glibberen), zo dadelijk ga ik m'n botten en spieren in de auto begeven, met de fiets achterin, om de stad onveilig te maken... Waarachtig, mijn avond zou alleen maar leuker en boeiender kunnen worden als ik jou tegen het lijf zou lopen... Misschien dat ik ooit nog wel in een god ga geloven... Proost!

****

W***, zaterdag 23 september tot en met maandag 9 oktober 1995,

Beste PP,

Ziezo, een aantal uren later ga ik weer verder, hoewel ik nu al weet dat het maar voor een paar minuten zal zijn. Het is twee uur in de middag... Zo dadelijk ga ik boodschappen doen, een helaas steeds wederkerende gewoonte op zaterdagochtenden (en -middagen) omdat een mens nu eenmaal moet eten... Of is het anders: een mens moet schijten om zich lekker te kunnen voelen, en om te schijten moet hij voedsel tot zich nemen... Ach, je weet wel, de kip en het ei, de Bijbel en de verhalen die erin staan, de vrouw en de man: wie of wat was er nu het eerst? De eerstgeborene, het eerstgeschapene, waarbij ik, als een soort pseudo-wetenschapper, direct de kanttekening moet maken dat ik de aarde bedoel, en niet de aarde in relatie tot het heelal... Jij vraagt je in verband met de niet mis zijnde inhoud van deze zware woorden op zaterdagmiddag misschien af of ik nog zwaar aangeslagen ben van gisteravond, of erger nog, dat ik mijn intellect in zijn geheel kwijt ben geraakt door te veel alcoholische drank door mijn strot te hebben gegoten? Welnee, ik tracht alleen maar aan te geven dat we het schepingsverhaal, of beter nog, het verhaal rondom het ontstaan van de aarde en de materie in en op de aarde (organisch en anorganisch materiaal), moeten bezien in het perspectief zonder rekening te houden wat er zich (zo mogelijk) rondom ons in de rest van heelal heeft afgespeeld; je hoeft dan bijvoorbeeld geen kopzorgen te hebben over zaken als 'wie de schepper van de aarde is' of 'hoe het heelal ontstaan is.' Dat is dan even niet relevant voor het filosoferen over het eerstgenoemde onderwerp, hoewel het vanzelfsprekend een nog veel groter probleem is, maar een aparte benadering vereist. Let op, mijn grootste nieuwsgierigheid gaat uit naar de vraag wie de voorouder van de mens is, wie 'bescha-

ving' op aarde bracht, wie de taal heeft geïntroduceerd, wie de bedenker van kunst en cultuur en muziek is, en dan doel ik niet op de conclusies die worden geventileerd aangaande botten van twee miljoen jaar oude apen die misschien een beetje rechtop konden lopen en wellicht net zo'n vorm hadden als wij, maar bedoel ik de periode die ongeveer vijftigduizend jaar geleden van start ging, toen de mens al lang niet meer op een aap leek, en reeds schilderingen op rotsen en in grotten aanbracht en steeds minder primitief zijnde werktuigen gebruikte om te kunnen overleven... Mijns inziens zijn alle ingrediënten om de oplossing van het probleem van de aarde te kunnen geven op deze aarde aanwezig en ik denk, ja, ik ben er zelfs van overtuigd, dat ik de oplossing in redelijke mate kan geven, hoewel ik 'uiteraard van de zaak' niet zelf op het briljante idee ben gekomen... Hulde gaat uit naar de pseudowetenschapper Erik van Daniken, een oer-Arische Oostenrijker, die inmiddels vele boeken heeft geschreven, en zo'n honderdmiljoen exemplaren verkocht heeft. Dat is geen kattendrek, als je me vat... Enfin, heel veel zaken zijn te herleiden uit de Bijbel, waarmee ik vanzelfsprekend niet het Nieuwe Testament bedoel, maar het Oude, waarin zaken en feiten staan opgetekend die waar gebeurd zijn... Jawel PP, gooi nu niet meteen de kont tegen de krib, want ik weet dat jij de meeste verhalen uit het Oude Testament interpreteert als symbolische verhalen, die weliswaar de werkelijkheid benaderen, maar die in jouw ogen als moraalverhalen gelden, om de mensheid iets duidelijk te maken. Jij denkt dat Eva niet werkelijk uit de rib van Adam is gecreëerd, maar, tja, wat eigenlijk wel? In welk perspectief moet dat gezien worden? Adam is door god geschapen, waarom staat er dan in het Oude Testament dat Eva uit de rib van Adam is gekomen, en waarom is Eva niet gewoon op dezelfde wijze als Adam geschapen? Mij houden zulke vragen bezig, omdat de antwoorden die de meeste mensen geven niet logisch zijn, althans, in mijn ogen... Als god Adam heeft geschapen, moet hij een soort van medische supersmens zijn geweest... Tegenwoordig is het mogelijk dat uit een enkele cel van bepaalde dieren een kloon kan worden gemaakt, en door genetische manipulatie en een bepaalde manier van 'kweken' resulteert dit in een identiek wezen... Zou god ook zo gehandeld hebben in geval van Adam?

...Op zijn reis door het heelal kwam god op een dag uit bij de aarde, of was het nacht, want dat is moeilijk uit te maken in de ruimte... Welnu, op een dag bezag god de aarde vanuit zijn luie stoel achter de monitor zittend, en kreeg hij informatie door dat er levende wezens aanwezig waren op aarde, doch deze levende wezens waren van zeer primitieve aard... God dacht bij zichzelf dat hij hier perfect zijn missiedoeleinden kon verwezenlijken, omdat men hem met een zeker doel van huis had gestuurd in zijn 'ruimtevoertuig', hij was tenslotte niet zomaar op reis, alles had een reden... Hij moest beschaving gaan brengen in het heelal, en had toevallig net het gebied toegewezen gekregen waarin de aarde lag. Eigen-

lijk heette hij niet god, neen, dat was een naam die de aardse wezens hem later hadden gegeven. Hij heette !@#\$\$%^&*()_+^%\$#@!(*&^\$#@%&* (hierna te noemen: god), een onuitspreekbaar, zangerig en gorgelend geluid, althans naar aardse maatstaven, het had wel iets weg van een luid kwakende vrouwtjeseend die tegelijkertijd water probeert te drinken. Toen hij aankwam op aarde, schrok hij van de schoonheid van alles, hoewel het ademen hem niet best afging; ten opzichte van 'thuis' was er niet erg veel zuurstof, maar meer stikstof en kooldioxide, zodat hij een masker moest dragen en zich in een strakzittend ruimtepak moest hijsen; bij de voorbereidingen van zijn missie was gelukkig aan alles gedacht. Vervolgens, de komende maanden bracht hij de aarde in kaart, inventariseerde alles wat op aarde voorkwam, van het kleinste zandkorreltje tot de grootste steen, van het kleinste zeediertje tot de grootste, lompe vis, van het kleinste muisje tot de verbazingwekkende apen, en sloeg alles op in zijn expeditiecomputer. In feite hoefde hij zelf niet veel te doen, de computer deed alles zelf, zodat hij zichzelf vaak in slaap bracht om weken later even poolshoogte te nemen of alles naar wens ging... In zijn ruimtevoertuig waren nog enkele kleine voertuigen aanwezig, die zich zowel op het land, onder water als in de grond konden begeven (de techniek in zijn vaderland stond voor niets), die zich ogenschijnlijk kriskras over de aardbol verspreidden, en metingen deden en vervolgens alle gegevens opsloegen in computers. Toen na een paar jaar de hoofdcomputer eindelijk klaar was met het genereren en analyseren van alle verzamelde gegevens, en de conclusie kon worden getrokken dat de aarde 'rijp' was voor enige kunstmatige ingrepen, nam god enkele gekloonde cellen van zichzelf uit de vriezer, liet nog wat kleine zaken aanpassen door zijn fertiliseermachine, zoals de ademhalingsproblemen, en bracht de feitelijke intelligentie van zijn eigen cellen terug tot basisproporties, omdat hij de uitdrukkelijke opdracht had meegekregen om de processen langzaam van start te laten gaan. De ontwikkeling van de 'aardbewoners' mocht niet te snel gaan, want hij wist wat er van kon komen; eenmaal in de stroomversnelling van intelligentie aangekomen was 'de mens' waarschijnlijk niet meer te stuiten... Aldus, hij rommelde nog wat in de 'constanten' van zijn intelligentiegenen, en zette de cellen in de broedmachine; pakweg een week later waren de celletjes uitgegroeid tot een prachtig wezen, met een vergelijkbaar uiterlijk als god. Op de betreffende dag, het was zeven uur in de ochtend, de zon was net boven de bergen uitgekomen en kleurde de omgeving prachtig goudgeel, doopte hij het wezen tot Adam, want het was een mannelijk exemplaar, gezien zijn enorme roede, die zich direct begon te verheffen toen Adam wakker werd; het leven van Adam begon met een ochtenderecctie, een probleem waarmee alle volgelingen tot in de eeuwigheid zouden blijven kampen. Een genetisch geintje van de handenwrijvende, glimlachende god. Vervolgens bracht hij Adam in slaap, peuterde met een scherp mesje een stukje rib uit diens flank, nam daar enkele fraaie cellen van, en legde die wederom in de

broedmachine, na nog enkele kleine aanpassingen te hebben aangebracht. Kortom, een weekje later, op een even zo mooie goudgele, warme ochtend, stond daar plots Eva in haar grootse naaktheid, nadat zij haar fraaie, azuurblauwe, amandelvormige ogen had geopend, en de nog slaperige Adam, die zopas door god uit zijn slaapcabine was gehaald, voor zich zag staan met zijn enorme, zich wederom in de aanslag staande roede, welke roede hij direct als een bezetene begon te beroeren, maar zich eigenlijk niet goed realiserende waarom. Eva had prachtige vormen, lange, slanke benen en een prachtige strakke buik met daarboven soepele, licht vooruitspringende doch strakke borsten, met op haar romp een ovaal hoofd met even zo prachtige, lichtblonde gladde haren, die in trossen tot ruim over haar schouders vielen. Eigenlijk had ze een jongensachtig lichaam, groot en atletisch, maar de specifiek vrouwelijke kenmerken maakten haar perfect. Ze liep direct op Adam af, en schoof haar hele hand in haar schede, iets wat zij deed, maar niet wist waarom, terwijl er een glimlach op haar gelaat verscheen... Ze aanschouwde de reusachtige, glimmende roede van Adam met begerige blik, en voelde van binnenuit een golf van vocht komen, terwijl tegelijkertijd haar schede zich begon samen te trekken, haar lichaam begon te schokken, maar ze kon niet bevatten waarom, het was duidelijk dat ze zich onwennig voelde... Adam, zich nergens van bewust, liep als een robot, als een soort slaaf op Eva af, en legde haar teder neer op het droge, pas door god gemaaide nog sterk geurende gras, en bracht zijn tot gigantische afmetingen uitgegroeide, zichtbaar kloppende roede in haar vochtige schede, en begon zich op mechanische wijze op en neer te bewegen, daarbij kreunende geluiden makend. Eva ontving zijn roede als een goede gastvrouw, en kon zich haast niet meer in bedwang houden van het schokken en het knippen met haar schedespieren in en om Adam zijn roede, en produceerde eveneens luid kreunende geluiden... Een vreemd schouwspel was het op die fraaie ochtend. God stond er als een soort van scheidsrechter zeer geamuseerd maar ook aandachtig naar te kijken, en hield in de gaten of alles goed ging, of de bewegingen goed waren, of de geluiden hem als muziek in de oren klonk, of de roede niet te groot was, en de schede niet te wijd, kortom, of alles precies was zoals hij het wilde, zoals het moest zijn volgens het basisconcept, of 't goed was... Het gespierde lichaam van Adam, waarbij zijn strak samengeknepen, bezwete billen eruit sprongen, en Eva, haar atletische, krachtige benen geklemd om Adam, terwijl ze haar steeds puntiger geworden borsten telkens weer tegen Adam zijn tors drukte, het was in de ogen van god een prachtig schouwspel, de twee lichamen in de warme zon op het goudgroene gras. Ondertussen had hij de rits van zijn ruimtepak een klein beetje geopend, want zijn eveneens tot een forse omvang toegenomen roede kreeg een gebrek aan ruimte in dat strakke pak. Het probleem van de zuurstof kon hem even niet deren. De emotie die bij zichzelf naar boven was gekomen, evenals de geilheid die hij altijd voelde als zo'n project klaarblijkelijk aan het slagen was,